№4 (484)
28 сәуір
2023 жыл

Zhubanov University

Облыстық
ақпараттық-
танымдық газет

1997 жылдың 12 наурызынан бастап шығып келеді

Heriot-Watt University емтиханы өтті

Zhubanov University базасында ашылып жатқан британдық Heriot-Watt University өкілдері Ақтөбеге келіп, талапкерлерден ағылшын тілі деңгейін анықтау үшін емтихан өткізді. Емтихан IELTS форматында және толықтай тегін болды.

Толық ақпарат 16-шы бетте.

Осы санда

БЕСПЛАТНЫЕ ТРЕНИНГИ ПОЛЬСКИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ДЛЯ АКТЮБИНЦЕВ ПО «ПЕРВОЙ ПОМОЩИ»

УНИВЕРСИТЕТТІҢ ҒЫЛЫМИ-КАДРЛЫҚ ӘЛЕУЕТІ ТУРАЛЫ

ТЕХНИКАЛЫҚ ФАКУЛЬТЕТ — БОЛАШАҚҚА ЖАҢА СЕРПІН

☑ Басты жаңалықтар ☑ Главные новости ☑ Main news

КОНСТАНТИН ЦХАЙДЫҢ 80 ЖЫЛДЫҚ МЕРЕЙТОЙЫ

Zhubanov University өңірлік университетінде профессор Константин Цхайдың 80 жылдық мерейтойы өтті. Мерейтойға Ақтөбе облысы әкімі Ералы Тоғжанов қатысты.

Аймақ басшысы Константин Цхайдың өңірдегі жоғары білім мен ғылымды дамытуға, қоғамдық және ұлтаралық келісімді нығайтуға қосқан үлесі үшін алғысын білдірді.

«Өміріңіздің 50 жылдан астам уақытын осы университетке арнадыңыз, түрлі жауапты лауазымдарды атқардыңыз, қойылған міндеттерді абыроймен және асқан кәсібилікпен орындадыңыз.

Өңіріміздің және тұтастай алғанда еліміздің әлеуметтік-экономикалық салаларында табысты еңбек етіп жүрген мыңдаған түлектің ризашылығы — сіздің көпжылдық педагогикалық қызметіңіздің нәтижесі деп білемін.

17 жыл бойы Қазақстан корейлері қауымдастығының Ақтөбе филиалын басқарып, азаматтық қоғамның дамуына баға жетпес үлес қостыңыз. Алдағы уақытта да облыс дамуына өз септігіңізді тигізетініңізге сенімдімін», — деді Ералы Тоғжанов.

Константин Цхай физика-математика ғылымдарының кандидаты, профессор, ҚР Білім беру ісінің құрметті қызметкері, Ақтөбе облысының құрметті азаматы.

Ол Қызылорда облысында туған. Еңбек жолын туған жерінде орта мектеп мұғалімі қызметінен бастаған. 1960-жылдың соңында университетке (ол кезде techинститут) жұмысқа қабылданып, оқытушылықтан кафедра меңгерушісі, декан орынбасары, факультет деканы, оқу жұмыстары жөніндегі проректор, бірінші проректор қызметіне дейін өседі. Қазіргі таңда құрметті еңбек демалысында.

Ғалымның халықаралық және республикалық журналдарда және халықаралық ғылыми-практикалық конференциялардың материалдар жинағында 60-тан астам ғылыми еңбектері жарияланған. Константин Цхай бірқатар мемлекеттік наградалар мен құрметті атақтарға ие. Ұлтаралық келісімді сақтауға және нығайтуға қосқан үлесі, жастарды оқыту мен тәрбиелеу ісіндегі көп жылдық еңбегі үшін Ақтөбе облысының «Жыл адамы» деп танылды. 2016 жылы оған Ақтөбе облысының «Құрметті азаматы» атағы берілді.

Оның есімі «Қазақстан корейлерінің энциклопедиясы» және «Қазақстан Республикасының белгілі корейлері» энциклопедиясына енген.

Мерейтойда Константин Цхайға ректор Лаура Қарабасова ғалымның университет дамуына жарты ғасыр бойы сіңірген өлшеусіз еңбегіне алғыс айтып, «Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің құрметті профессоры» төсбелгісін табыс етті.

80-ЛЕТИЕ КОНСТАНТИНА ЦХАЯ

В Zhubanov University отметили 80-летний юбилей профессора Константина Цхая. В мероприятии принял участие аким Актюбинской области Ералы Тугжанов.

Глава региона поблагодарил Константина Цхай за вклад в развитие высшего образования и науки, укрепление общественного и межнационального согласия.

«Более 50 лет своей жизни вы посвятили университету, занимали различные ответственные должности, с честью и профессионализмом выполняли поставленные задачи.

Я считаю, что тысячи выпускников, успешно работающих в социально-экономических сферах нашего региона и страны, отражение вашей многолетней педагогической деятельности.

На протяжении 17 лет, возглавляя Актюбинский филиал Ассоциации корейцев Казахстана, вы внесли неоценимый вклад в развитие гражданского общества. Уверен, что и в дальнейшем вы будете способствовать развитию области», - сказал Ералы Тугжанов.

Константин Цхай кандидат физико-математических наук, профессор, Почетный работник образования РК, Почетный гражданин Актюбинской области.

Он родился в Кызылординской области. Трудовую деятельность начал учителем средней школы в родном городе. В конце 1960-х годов был принят на работу в университет (тогда пединститут), где проработал на должностях преподавателя, заведующего кафедрой, заместителя декана, декана факуль-

тета, проректора по учебной работе, первого проректора. В настоящее время находится на заслуженном отдыхе.

Более 60 научных трудов ученого опубликованы в международных и республиканских журналах и включены в материалы международных научно-практических конференций.

Константин Цхай имеет ряд государственных наград и почетных званий. За вклад в сохранение и укрепление межнационального согласия, многолетний труд в деле обучения и воспитания молодежи признан «Человеком года» Актюбинской области. В 2016 году ему присвоено звание «Почетный гражданин» Актюбинской области.

Его имя вошло в «Энциклопедию корейцев Казахстана» и «Известные корейцы Республики Казахстан».

Ректор университета Лаура Карабасова поздравила Константина Цхая с юбилеем и поблагодарила за неоценимый труд ученого на протяжении полувека в деле развития университета и вручила медаль «Почетный профессор Актюбинского регионального университета имени К.Жубанова».

80TH ANNIVERSARY OF KONSTANTIN TSKHAY

Zhubanov University celebrated the 80th anniversary of Professor Konstantin Tskhay. Akim of Aktobe region Yeraly Tugzhanov took part in the event.

The head of the region thanked Konstantin Tskhay for his contribution to the development of higher education and science, strengthening public and interethnic harmony.

"You have devoted more than 50 years of your life to the university, holding various responsible positions, and fulfilling your tasks with honor and professionalism. I believe that thousands of graduates who are successfully working in the socio-economic spheres of our region and country are a reflection of your many years of teaching activity.

For 17 years, heading the Aktobe branch of the Association of Koreans of Kazakhstan, you have made an invaluable contribution to the development of civil society. I am sure that in the future you will contribute to the development of the region," said Yeraly Tugzhanov.

Konstantin Tskhay Candidate of Physical and Mathematical Sciences, Professor, Honorary Worker of Education of the Republic of Kazakhstan, Honorary Citizen of the Aktobe Region.

He was born in the Kyzylorda region. He began his career as a high school teacher in his hometown. In the late 1960s, he was hired by the university (then the Pedagogical Institute), where he worked as a lecturer, head of the department, deputy dean, dean of the faculty, vice-rector for academic affairs, first vice-rector. He is currently retired.

More than 60 scientific works of the scientist have been published in international and national journals and included in the materials of international scientific and practical conferences.

Konstantin Tskhay has a number of state awards and honorary titles. For his contribution to the preservation and strengthening of interethnic harmony, many years of work in the education and upbringing of young people was recognized as the "Person of the Year" of the Aktobe region. In 2016, he was awarded the title of "Honorary Citizen" of the Aktobe region. His name was included in the "Encyclopedia of Koreans of Kazakhstan" and "Famous Koreans of the Republic of Kazakhstan".

The rector of the university Laura Karabasova congratulated Konstantin Tskhay on his anniversary and thanked him for the invaluable work of the scientist for half a century in the development of the university and presented the medal "Honorary Professor of Aktobe Regional University named after K. Zhubanov".

☑ Басты жаңалықтар ☑ Главные новости ☑ Main news

ДӘСТҮРЛІ «ZHUBANOV ОЛИМПИАДАСЫ»

Орта мектеп бітірушілеріне арналған дәстүрлі «Zhubanov Олимпиадасы» өтті. Оған Қазақстан бойынша биылғы түлектер арасынан 2 мың оқушы қатысты. Олар Қызылорда, Тараз, Шымкент, Түркістан, Маңғыстау, Алматы, Атырау, Батыс Қазақстан облыстары, Павлодар, Өскемен, Қарағанды қалаларынан және Ақтөбе өңірінен.

Олимпиадаға қатысушылар физика-математика, математика-информатика, биология-география, химия-биология, география-дүниежүзі тарихы, география-шетел тілі, математика-география, дүниежүзі тарихы-құқық негіздері, қазақ тілі-қазақ әдебиеті, орыс тілі-орыс әдебиеті, шетел тілі-дүниежүзі тарихы, музыкалық білім, хореография, мәдени-тынығу жұмысы бағыттары бойынша емтихан тапсырды.

Олимпиада сынақтары екі кезеңнен тұрады. Бірінші кезеңде қатысушылар бейіндік пәннен тестілеуден өтеді, екінші кезеңде практикалық тапсырманы орындайды.

Бірінші орын нәтижесін көрсеткен жеңімпаздар Zhubanov University білім беру грантына, екінші орын иегерлері оқу ақысының 50% жеңілдігіне, үшінші орын алғандар оқу ақысының 35% жеңілдігіне ие болды. Жеңімпаздарға сәйкес сертификаттар тапсырылды.

«Zhubanov Олимпиадасы» жеңімпаздары аталған жеңілдіктерді тиісті мамандыққа ақылы түскен жағдайда ғана жарата алады.

ТРАДИЦИОННАЯ «ZHUBANOV ОЛИМПИАДА»

Прошла традиционная «Zhubanov Олимпиада» среди школьников. В ней приняли участие 2 тысячи учащихся выпускных классов школ всего Казахстана — Кызылординской, Жамбылской, Южно-Казахстанской, Туркестанской, Мангистауской, Алматинской, Атырауской, Западно-Казахстанской областей, городов Павлодар, Усть-Каменогорск, Караганда и Актюбинского региона.

Участники Олимпиады соревновались в знаниях по следующим направлениям: физика-математика, математика-информатика, биология-география, химия-биология, география-всемирная история, география-иностранный язык, математика-география, всемирная история-основы права, казахский язык-казахская литература, русский язык-русская литература, иностранный язык-всемирная история, музыкальное образование, хореография и культурно-досуговая работа.

Традиционная Олимпиада проходит в два этапа. В первом туре участники сдают тестирование по профильной дисциплине, а на втором — выполняют практическое задание.

Победители, занявшие первое место, получили образовательный грант Zhubanov University, обладатели второго места — 50% скидку на обучение, за третье место — 35% скидка на обучение. Всем чемпионам были вручены соответствующие сертификаты.

К слову, победители «Zhubanov Олимпиада» смогут получить указанные льготы только при условии поступления на платное отделение по соответствующей специальности.

TRADITIONAL «ZHUBANOV OLYMPICS»

The traditional «Zhubanov Olympiad» among schoolchildren has passed. It was attended by 2,000 graduate school students from all over Kazakhstan - Kyzylorda, Zhambyl, South Kazakhstan, Turkestan, Mangystau, Almaty, Atyrau, West Kazakhstan regions, the cities of Pavlodar, Ust-Kamenogorsk, Karaganda and the Aktobe region.

The participants of the Olympiad competed in knowledge in the following areas: physics-mathematics, mathematics-computer science, biology-geography, chemistry-biology, geography-world history, geography-foreign language, mathematics-geography, world history-the foundations of law, Kazakh language-Kazakh literature, Russian language-Russian literature, foreign language-world history, musical education, choreography and cultural and leisure work.

The traditional Olympiad is held in two stages. In the first round, participants take a test in the profile discipline, and in the second round, they complete a practical task.

The first place winners received an educational grant from Zhubanov University, the second place winners received a 50% tuition discount, and the third place winners received a 35% tuition discount. All champions were awarded the certificates.

By the way, the winners of the «Zhubanov Olympiad» will be able to receive these benefits only if they enter a paid department in the relevant specialty.

☑ Басты жаңалықтар ☑ Главные новости ☑ Main news

ТАРИХИ-ЭТНОГРАФИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУ

Zhubanov University Ғылым және инновациялар жөніндегі проректоры, тарих ғылымдарының докторы, профессор Рахым Бекназаровтың «XIX-XX ғ.ғ. басындағы Солтүстік Арал маңы қазақтары» атауымен жарық көрген монографиясы көпшілік назарын аударды. Монография тарихи-этнографиялық зерттеуге құрылған.

Жаңа кітаптың таныстырылымы Ақтөбе облыстық тарихи-өлкетану музейінде өтті. Шараға ғалымның тарихшы әріптестері, өлкетанушылар және Zhubanov University профессор-оқытушылары мен білім алушылары қатысты.

Ғылыми еңбектің құндылығы онда елімізде тұңғыш рет Солтүстік Арал маңы өңірінің тарихы мен мәдениеті жөніндегі жаңа этнографиялық және басқа да ілеспе дереккөздер кешенінің айналымға енгізілгендігінде.

Мұнда XIX-XX ғ.ғ. басындағы Солтүстік Арал маңы қазақтарының тарихы мен мәдениетіне, көшпелі шаруашылықтан жартылай көшпелілікке және отырықшылыққа көшу кезеңіне баса назар аударылған.

Автор еңбегін далалық-этнографиялық зерттеулері, сондай-ақ архивтік-библиографиялық, тарихнамалық ізденістері негізінде жазған.

Кітап «Ғылыми, тарихи және мәдени басылымдарын әзірлеу, баспадан шығару» жобасы аясында Ақтөбе облыстық тарихи-өлкетану музейінің қолдауымен басылып шықты.

ИСТОРИКО-ЭТНОГРАФИЧЕСКОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ

Большого внимания удостоилась монография «Казахи Северного Приаралья XIX - начала XX в.в.» под авторством проректора по науке и инновациям Zhubanov University, доктора исторических наук, профессора Рахима Бекназарова. Работа основана на историко-этнографическом исследовании.

Презентация новой книги прошла в Актюбинском областном историко-краеведческом музее. В мероприятии приняли участие коллеги ученого — историки, краеведы, профессорско-преподавательский состав и обучающиеся Zhubanov University.

Научная ценность труда состоит в том, что это первая опубликованная монография по истории и культуре населения Северного Приаралья, в которой собран комплекс уникальных этнографических данных.

В книге особое внимание уделено истории и культуре казахов Северного Приаралья XIX–начала XX в., периоду их перехода от кочевого хозяйства к полукочевому и оседлому образу жизни.

Научный труд автор написал на основе полевых этнографических исследований, а также архивно - библиографических, историографических изысканий.

Книга издана при поддержке Актюбинского областного историко-краеведческого музея в рамках проекта «Разработка, публикация научных, исторических и культурных изданий».

HISTORICAL AND ETHNOGRAPHIC RESEARCH

The monograph “Kazakhs of the Northern Aral Sea of the 19th - early 20th centuries” received great attention under the authorship of Vice-Rector for Science and Innovations of Zhubanov University, Doctor of Historical Sciences, Professor Rakhim Beknazarov. The work is based on historical and ethnographic research.

The presentation of the new book was held in the Aktobe Regional Museum of History and Local Lore. The event was attended by colleagues of the scientist - historians, local historians, faculty and students of Zhubanov University.

The scientific value of the work lies in the fact that this is the first published monograph on the history and culture of the population of the Northern Aral Sea region, in which a complex of unique ethnographic data is collected.

In the book, special attention is paid to the history and culture of the Kazakhs of the Northern Aral Sea region of the 19th-early 20th centuries, the period of their transition from a nomadic economy to a semi-nomadic and settled way of life.

The author wrote the scientific work on the basis of field ethnographic research, as well as archival - bibliographic, historiographic research.

The book was published with the support of the Aktobe Regional Museum of Local History within the framework of the project “Writing, publication of scientific, historical and cultural publications”.

☑ The international cooperation

Казахстан — это моя Родина

ТОПОВЫЙ УЧЕНЫЙ ИЗ ВЕЛИКОБРИТАНИИ РОДОМ ИЗ КАЗАХСТАНА

Известный учёный Европы Виталий Хуторянский прибыл в Zhubanov University с серией лекций и тренингов по проблемам органической химии. Для профессора университета Рединга, который входит в топ-20 вузов мира, этот визит не первый факт сотрудничества с Актобе. Он является наставником для молодых жубановцев, увлеченных наукой. На сегодня проводит совместные научные исследования с постдокторантами Zhubanov University Маржан Ахметовой и Гузелей Абиловой по созданию глазных пленок.

К слову, Виталий Хуторянский родом из Казахстана. Выпускник химического факультета КазНУ имени Аль-Фараби. Здесь же начался его трудовой путь в должности старшего преподавателя и признание в качестве ученого. В 2000 году получил степень кандидата химических наук (PhD) по специальности «Химия высокомолекулярных соединений» Казахского национального технического университета. Стажировался в Пизанском университете Италии и в Лодзинском Техническом университете Польши.

В Великобритании работал научным сотрудником в университетах Глазго и Манчестера, а уже в университете Рединга получил степень профессора фармацевтических и химических наук. На сегодня Виталий Хуторянский является одним из самых востребованных специалистов данного вуза.

Виталий Хуторянский автор трех книг, более 150 статей, опубликованных в рецензируемых журналах, руководил работами 28 аспирантов со всего мира. Является координатором проекта «Эразмус +» в Nazarbayev University. Руководит двумя фармацевтическими лабораториями (лаборатория 169 и лаборатория LG3).

Гульнара Караша поинтересовалась у зарубежного ученого его достижениями в области науки.

— Виталий Викторович, как прошла ваша рабочая поездка в Zhubanov University?

— Я очень доволен результатами своего визита в Zhubanov University. Налажены полезные контакты, достигнуты договоренности по дальнейшему сотрудничеству.

Я провел лекции, семинары и обучающие тренинги по дисциплине «Современные проблемы органической химии» для студентов. Очень воодушевился интересом молодежи к этой теме.

Также встретился с преподавателями и магистрантами на кафедре химии и химических технологий. Поделился с ними секретами написания статей в научные журналы. Как работают редакторы и рецензенты, на что конкретно они обращают внимание при рецензировании, какие названия давать статьям, так как этот факт играет решающую роль при решении о публикации. Я объяснил, какие типичные ошибки допускают начинающие и даже опытные учёные, поделился лайфхаками, как в дальнейшем их не допускать. В свою очередь, сотрудники университета презентовали лаборатории, я смог оценить оснащение кафедр.

— Под Вашим руководством молодые ученые университета создали лекарственные пленки для глаз. Это не новое достижение отечественной фармацевтики. Возможно отличаются химическим составом? Расскажите об особенностях, удобстве применения данного медицинского аксессуара.

— С молодыми учеными Zhubanov University мы работаем над созданием полимерных глазных пленок. Проблема доставки лекарств в глаз заключается в том, что препарат, если мы его закапываем в виде капель, быстро смывается с поверхности глаза слезной жидкостью. В сам глаз впитывается очень маленькая доля разовой дозы лекарств, обычно меньше 5%. Остальная часть смывается, попадает в нос, в ротовую полость.

Мы занимаемся созданием полимерных пленок, в которые включены лекарственные средства. Они помогают задержать нахождение препарата на поверхности глаза, чтобы маленькие молекулы лекарства могли лучше всасываться тканями глаза. А это увеличивает эффективность терапии.

Во-вторых, это удобно. Благодаря пленкам пропадает необходимость в цикличности лечения. К примеру, пациенты с глаукомой вынуждены применять капли 4 раза в день. Если они будут использовать глазные пленки, то достаточно вживать их утром. Лекарство из пленки будет воздействовать на глаз в течение всего дня.

Сам принцип использования пленок не является новым. Но мы занимаемся созданием пленочных композиций из новых материалов. Часть из них в глазной практике никогда раньше не применялась.

— Лечение глазными пленками все-таки требует высокой стерильности при применении. Желаю достичь молодым ученым поставленных целей.

— Применение глазных пленок в офтальмологии, действительно, требует стерильности. Но пока мы не ставим такую задачу. Мы изучаем пленки с фундаментальной точки зрения. Даже когда проводим эксперименты пленками на кроликах, не стерилизуем. Если наши пленки в будущем будут производиться в фармацевтической индустрии, то, безусловно, они должны подвергаться стерилизации.

— В целом, у вас очень много научных достижений в области фармацевтики. Какие из них считаете самыми главными?

— У меня много достижений в области фармацевтики. Особо горжусь работой по созданию новых липких материалов, которые способны прилипать к тканям слизистых и удерживаться на их поверхности. Это обеспечивает более эффективную всасываемость лекарства. Под моим руководством было создано несколько классов липких материалов с усиленной липкостью.

Еще одно достижение — создание материалов, которые обладают усиленной проницаемостью через глазные мембраны и другие слизистые мембраны в нашем организме.

Также есть работы по созданию искусственных материалов, которые можно использовать в тестированиях и опытах, заменяя ткани животных. Это очень гуманно.

— Казахстан — ваша Родина. Какие светлые воспоминания связаны с нашей страной?

— Да, Казахстан — это моя Родина. Я всегда с большой любовью приезжаю сюда, рад встречаться с друзьями, коллегами. Мне нравится, что моя работа позволяет мне знакомиться с Казахстаном ближе. Я побывал во многих городах, где у меня есть ученики.

Самые теплые воспоминания о моем родном городе Алматы. Там я провел детство, все свои молодые годы. Город очень изменился, приукрасился, застроился, но все равно остаются те части города, куда я прихожу и вижу знакомые мне здания, улочки. Когда гуляю по Алматы, даже чувствуется запах города - запах детства.

— Трудно завоевать авторитет среди европейских ученых?

— Да, очень трудно. Помню то время, когда я начинал деятельность в Великобритании и к моему мнению не прислушивались... И, действительно, я должен был очень много работать, чтобы доказать всем, что мое образование ничем не хуже европейского. Что я могу стоять на том же уровне, а иногда и выше своих коллег, у которых британское образование. Это требует большого труда, упорства, достижений. Довольно сложно. Но тот кто ставит перед собой правильные цели, всегда их достигает.

— Слышала, что Вы любите путешествовать по миру. Побывали во многих странах. Это связано с работой? Или хобби для души?

— Я очень люблю путешествовать. Но, в основном, все мои путешествия связаны с моей работой. Обычно езжу на конференции, либо посещаю университеты. Всегда стараюсь в поездках, помимо самой рабочей части, всегда найти время, чтобы осмотреть местные достопримечательности. Это своего рода хобби. Я очень редко езжу куда-то просто так. Даже во время отпуска стараюсь встретиться с коллегами.

☑ The international cooperation

С 18 по 24 апреля в Zhubanov University проходили тренинги по оказанию первой доврачебной помощи. В Актобе приехали 9 польских специалистов. За неделю бесплатное обучение прошли 800 актюбинцев. Также в ходе визита 14 студентов Zhubanov University стали сертифицированными инструкторами.

БЕСПЛАТНЫЕ ТРЕНИНГИ ПОЛЬСКИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ДЛЯ АКТЮБИНЦЕВ ПО «ПЕРВОЙ ПОМОЩИ»

Бесплатные тренинги для актюбинцев по "Первой помощи" от польских врачей стали уже традицией. Занятия ведутся с 2021 года. Именно тогда в Zhubanov University открылся Польско-Казахский Региональный Центр Образования Безопасности и Спасения. Оборудован ультрасовременный и общедоступный Центр симуляции обучения. Стоит отметить, тренинги финансируются Польско-Американским международным Фондом в рамках грантового проекта программы RITA «Преобразования в регионе».

Первыми курс прошли студенты вуза и школьники.

О важном социальном проекте рассказал координатор, директор Института спорта и физической культуры Университета экономики в городе Быдгощ Республики Польша Александр Скалий.

— Александр, на классных часах и уроках ОБЖ нам всем рассказывают, как оказывать первую медпомощь. Но почему тогда, будучи взрослыми, не каждый из нас владеет такими навыками?

— Исследования показали, что жители Казахстана знают, как оказывать первую помощь, но, к сожалению, только в теории. Представьте: вы заходите в комнату и видите, что ваш близкий или незнакомый человек без сознания и не дышит, что делать? Каждый из нас должен задать себе этот вопрос. Да, вы не врач, но в ваших руках человеческая жизнь. Наши занятия уникальны тем, что здесь нет теории. Сначала участники «оказывают» первую помощь интерактивному манекену, а затем тренируются друг на друге. Есть такое понятие: 5 первых «золотых» минут. Если в эти минуты выполнить всё по инструкции, всего семь шагов, то шанс выживания у человека увеличивается на 80 процентов! Наши тренеры показывают, как подойти к пострадавшему, проверить его дыхание, с какой силой надавливать на грудную клетку, с какой частотой делать сердечно-лёгочную реанимацию. В Польше этим необходимым жизненным навыкам учат с детского сада. И мало того, такие занятия проходят во всех компаниях каждый квартал, поэтому у наших жителей эти умения доведены до автоматизма. Также в каждой организации есть дефибрилляторы. Здесь, в Актобе, мы видели дефибрилляторы в аэропорте и в акимате, во всех социальных объектах есть необходимые сумки "Первой помощи".

— Расскажите об инструкторах, которые к нам прибыли.

— Это именитые польские врачи, профессоры, международные спасатели. Каждый из нас взял отпуск у себя на работе и приехал в Актобе как волонтёр. Хотел бы сказать несколько слов об аксакале нашей делегации, это гуру Анджей Островский — международный эксперт, многолетний спасатель, который обучает всех спасателей в нашей стране. По его бестселлеру «Управление моторной яхтой» учится вся Европа. Кстати, я передал эту книгу в библиотеку Zhubanov University. Господин Витольд Ковальский — хирург, мамолог, уже приезжал в Актобе и проводил семинары на тему, как самостоятельно выявить злокачественную опухоль. И многие актюбинские женщины приходили к нему с рентген-снимками на частную консультацию. Наша команда приехала с благородной миссией, потому что нет ничего более ценного, чем жизнь человека. Мы хотим передать наш опыт Казахстану. Всё медицинское оборудование и тренажёры, которое мы привезли на занятия, остаются в вашем университете.

— Почему для проведения тренингов выбран Zhubanov University?

— У нас хорошая история сотрудничества — мы доверяем надёжным партнёрам. Zhubanov University — первое высшее учебное заведение, где запустили такой масштабный проект по обучению неотложной доврачебной помощи. Теперь нам звонят с вузов со всей страны и просят у них провести такие же занятия. Я бы очень хотел отметить: сейчас наша методика находится на рассмотрении Европейского Совета реанимации. УЕФА объявила, что все тренеры и спортсмены должны обязательно иметь сертификат о прохождении обучения по оказанию первой помощи. Недавно на матче произошёл смертельный случай, потому что человеку не смогли вовремя помочь. Европейский союз футбольных ассоциаций ищет методику,

которая позволит за короткое время обучить большое количество людей жизненно необходимым навыкам. Мы надеемся, что нашу учебную программу примут, и она станет базовой для всего мира.

Кроме этого, наша команда официально выдала разрешение 14 вашим студентам на право преподавания польской методики. Теперь эти прекрасные молодые люди могут обучать навыкам первой доврачебной помощи в школах, детсадах, спортклубах и в других организациях.

Гульнара Караша
Елена Рышкина

ҮЗДІК ҒАЛЫМ АТАНДЫ

Ғылым қызметкерлері күні қарсаңында Елордада «Шабыт» шығармашылық сарайында ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігінің ұйымдастыруымен салтанатты жиын өтті.

Жиында отандық ғылымның дамуына қосқан үлестері үшін бірқатар ғалымдар марапатталды.

Марапаттарды Премьер-министрдің орынбасары Алтай Көлгінов табыстады.

Қазақстанның Ғылым және жоғары білім министрлігінің ведомстволық наградалары тізіміне комиссия 158 ғалымның есімін енгізген. Олар Қазақстанның жоғары оқу орындары мен ғылым ұйымдарының үздік өкілдері.

Үздік деп танылған ғалымдар тізімінде Zhubanov University профессоры, «Тарих және діптану» кафедрасының оқытушысы, тарих ғылымдарының докторы Ұзақбай Исмағұлов та бар. Оның университетте еңбек етіп келе жатқанына 33 жылдан асты. Ұзақбай Исмағұлов 100-ден аса түрлі ғылыми және оқу-әдістемелік мақалалардың, сондай-ақ оқу-әдістемелік мазмұндағы еңбектердің және монографиялардың авторы. Тарихшы ғалым бұған дейін «Құрметті профессор» академиялық атағымен, «Университетті дамытудағы еңбегі үшін» төсбелгісімен марапатталған.

☑ Science month — 2023

Университеттің ғылыми-

«Креативті ұжымның арқасында ғылым айы қызу түрде өтті. Биыл біз бұл дәстүрлі шараға Ақ
ның көбірек атсалысқанына көңіл аудардық. Өйткені, болашақ мамандығы туралы бала мектеп ж
ды. Сондықтан балалық және жастық шақтағы қызығушылықты, әсіресе ғылымға көңіл аударуын
Ғылым айының ең маңызды оқиғалары туралы айтып берейін. Мектеп бітірушілер үшін «Zhuba
оқушы қатысты. Жүлде ретінде 36 оқу гранты бөлінді. Олимпиада жеңімпаздарының арасында ау
14 сәуірде мектеп оқушыларына арналған «GylymLanD» көрме-квесті ұйымдастырылды. Бұл ғ
верситет «Ғылыми аралдарға» бөлінді. Әрбір осындай аралда балалар әдеттегіден өзге тапсырма
берттерге сурет салды, майонез мен йогурт жасауға тырысты. Айнала қуаныш пен көңілді таңдан
іліммен толыққан, бір жақсы күн болды!
Назарбаев зияткерлік мектебімен бірге ерекше форматта «БҰҰ моделі» тақырыбын қамтыған ко
тар Ұйымының жұмысын көрсеткен дипломатиялық ойын. Оқушылар әртүрлі елдерден келген д
рөлдерін ойнап көрді, әлемдік мәселелерді талқылады.
Бұл жолы жастар «Соғыс кезінде адам құқықтарын қорғау үшін негізгі инфрақұрылымды
фрақұрылымды дамыту» және «Әйелдердің репродуктивті құқықтарының бұзылуы» деген маңы
Мектеп оқушыларын ғылымға тартумен бірге, университет қызметімен таныстыратын мұнда
Шотландияның Heriot-Watt университетінің ашылатын филиалы туралы да әңгімелеуге мүмкіндік
Сондай-ақ, көптеген оқушыларды Британдық Reading университетінің топ профессоры Виталий
дәріс оқуға келгені қызықтырды. Олар шетелдік ғалымның келесі сапарында оның дәрісіне қаты
Zhubanov University ректоры Лаура Қарабасова Ғылым айынан алған әсерімен бөлісіп.
Zhubanov University өңірлік уеиверситетінде 20 ғылым докторы, 36 Ph.D. және 196 ғылым канди
үшін елімізде жасалып жатқан іс-шараларға олар үлес қосып жатыр.
Қандай тың зерттеулер жүзеге асуда, жалпы университеттің қазіргі ғылыми-кадрлық әлеуеті тура
лар департаментінің директоры, Ph.D., қауымдастырылған профессор Нұргүл Нығметқызы Жанту

Соңғы жылдары Қазақстанда ғылымды дамыту саласында елеулі өзгерістер болды. Бұл ғылыми зерттеулердің тиімділігіне, жоғары оқу орындарының ғылыми-кадрлық әлеуетінің өсуіне, қолданбалы зерттеулер санының артуына оң әсерін тигізді.

Зерттеушілердің ғылыммен айналысуға ынтасын арттыратын ғылыми жобаларды гранттық қаржыландыру конкурстары көбейді. 2019 жылға дейін мұндай конкурстар үш жылда бір рет өткізіліп келсе, қазір жылына бес рет өтеді. Сәйкесінше 2019 жылы Zhubanov University Ақтөбе өңірлік университетінде жалпы сомасы 33 млн теңгеге 3 жоба орындалса, 2022 жылы 278 млн теңгеге болатын 22 жоба орындалды, оның ішінде 9-ы «Жас ғалым» жобасы, 1 бағдарламалық-нысаналы қаржыландыру жобасы, 3 жас ғалымдардың зерттеулерін гранттық қаржыландыру жобасы.

Ал 2023 жылы жалпы сомасы 373 млн теңге болатын 19 жоба бойынша зерттеулер жүргізіліп жатыр.

Университетте орындалып жатқан, өңірдегі және жалпы республикадағы өзекті мәселелерді шешуге бағытталған, қолданбалы сипаты бар бірнеше табысты жобаны айрықша атап өтуге болады. Мәселен, профессор Қ.Шүнкеев түрлі өнеркәсіп салаларында қолдану үшін диатомиттің табиғи материалын байыту әдіс-терін зерттеу бойынша жұмыс жасап келеді. Электрогидравликалық байыту әдісі зерттеліп, нәтижелері халықаралық рецензияланған журналдарда көрсетілді. 2022 жылы қауымдастырылған профессор А.Бекешевтің жетекшілігімен гранттық жобаларды бағдарламалық-нысаналы қаржыландыруға өтінім беріліп, университет тарихында алғаш рет осы бағытта гранттық қаржыландыруға ие болды. (жалпы сомасы — 215 361 млн теңге). Жоба мақсаты — жақсартылған физика-химиялық (жылуға төзімділік, ыстыққа төзімділік және жанғыштықтың төмендігі) және механикалық қасиеттері бар эпоксидті нанокомпозиттерді модификациялаудың ғылыми-технологиялық негіздерін әзірлеу. Ph.D. Г.Абилованың жобасы офтальмологияда қолдануға арналған полимерлі пленкалар негізінде жаңа дәрілік формаларды әзірлеуге бағытталған. Ұлттық ғылыми кеңес отырысының қорытындысы бойынша бұл жоба жоғары балл жинап, «Жас ғалым» байқауында қаржыландыруға ие болды. 2022 жылы университетте «Оқытушы-зерттеуші» жаңа санаты енгізілді. Оқытушы-зерттеушілер профессор-оқытушылар құрамына вебинарлар өткізіп, жоғары рейтингті басылымдарда мақалалар жариялайды, ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігінің тарапынан жарияланатын гранттық қаржыландыру конкурстарына қатыса алады. Бұл санатқа ие болған оқытушы-зерттеушілердің жалақысына айтарлықтай үстемақы бекітілді. Бұл бастама оқытушыларды ғылыммен айналысуға ынталандыруға бағытталған. Арнайы ереже әзірленіп, байқау өтті, 40 оқытушы өтініш беріп, оның ішінен 21 оқытушы іріктелді.

Сондай-ақ университеттің республикалық зерттеу институттарымен ынтымақтастығы жаңа деңгейге шықты. Биыл Қазақстанның стратегиялық зерттеулер институтымен келіссөз жүргізіліп, аталған ұйымның ең бірінші өкілдігі біздің университетімізде ашылды.

Өңірлік университеттің жас зерттеушілері де ғылымға елеулі үлес қосып, республика көлемінде жоғары нәтижелерге қол жеткізді. Металлургия кафедрасының доценті, Ph.D. Е.Шабанов Қазақстанның минералдық шикізатының техногендік түрлерін пайдалана отырып, жаңа кешенді қорытпаларды алу технологиясын әзірлеп, ферроқорытпалардың дәстүрлі түрлерін балқыту технологиясын жақсартумен айналысады.

Ғалымның технологиялары бойынша бірнеше патент те алынды. «Болашақ» халықаралық бағдарламасының түлегі, «Психологиялық-педагогикалық және арнайы білім беру» кафедрасының аға оқытушысы Ph.D. Ә.Жәкім магистранттар мен докторанттарға «Академиялық жазу», «Ғылыми-зерттеу әдістері» атты пәндерді жүргізумен қатар, мектепке дейінгі балалардың сауаттылық дағдыларын үй жағдайында дамыту мәселесін зерттеген «Әлімбаевтың балалар әлемі» атты еңбектің авторы.

-кадрлық әлеуеті туралы

**тебе өңірінің барлық мектептерінің оқушылары-
қасында армандап, таңдауына шешім қабылдай-
н қолдау өте маңызды.**

**nov Олимпиадасы» өткізілді. Оған мыңнан астам
ыл балаларының көп болғанына қуаныштымын.
ғылым әлеміне өте қызықты саяхат болды. Уни-
ларды орындады: олар роботтар жасады, моль-
ыстарға толған, оқушының білім қоржыны жаңа**

**нференция өтті. Бұл оқушылардың Біріккен Ұлт-
делегаттардың, сарапшылардың, төрағалардың**

**қорғау», «Климаттың өзгеруі жағдайында ин-
зды тақырыптарды талқылады.
й инвенттің маңызы зор. Сондай-ақ бұл шарада
туды.
Хуторянскийдің университетімізге екі апта бойы
асқысы келетін тілектерін айтып жатты», — деді**

даты еңбек етеді. Әлемдік ғылым деңгейіне жету

**алы Zhubanov University Ғылым және инновация-
рина әңгімелейді. Жазып алған Гүлнара Қараша.**

Соңғы 3 жылда қазақстандық ғалымдардың халықаралық деректер базасына кеңінен қол жеткізуін қамтамасыз ету бойынша да жұмыс жүргізілді, бұл жарияланым белсенділігінің айтарлықтай артуына әсер етті. Жариялау белсенділігі бойынша университеттің Хирш индексі 13-ке жетті. Университетке аффиляциясы тиесілі авторлар саны Scopus бойынша 331-ге және Web of Science бойынша 122-ге жетті.

Биылғы оқу жылындағы аса елеулі әрі маңызды жаңалықтың бірі — Zhubanov University базасында ұлыбританиялық Heriott Watt университеті филиалының ашылуы.

Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2025 жылға дейін еліміз бойынша беделді шетел университеттерінің кем дегенде 5 филиалын ашу, соның ішінде еліміздің батысында техникалық университеттердің 2 филиалын ашуға тиіспіз деген тапсырмасы аясында жұмыс атқарылып, Ұлыбританиядағы ірі зерттеу университеттерінің бірімен осылайша келісімге келдік. Бастаманың жүзеге асуына ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігі және Ақтөбе облысының әкімдігі қолдау білдірді. Биыл 3 мамандық бойынша 300 студентті қабылдауға дайындық жүріп жатыр. Мамандықтар өңірдегі еңбек нарығының сұранысына сай таңдалғанын айта кету керек. Соның шеңберінде «Геоинжиниринг» жаңа білім беру бағдарламасы жасақталады.

Бұл білім беру бағдарламасы — Жер туралы ғылымдардың, инженерияның жаңа энергия көздерін, баламалы энергетиканы дамыту мақсатында бірігуі. Бұл бағытты дамыту үшін Ұлыбританияның Heriott Watt, Reading университеттерімен ғылыми ынтымақтастық орнатылды.

Республиканың өзге де инновациялық орталықтарымен байланысымыз нығайып келеді.

Ғылымды инновациялау мақсатында Astana Hub пен «ҚазИнновация» АҚ арасындағы келісім шеңберінде болашақ стартаперлерді оқыту жұмыстары жүргізілді. Гибридті (офлайн/онлайн) режимде үш апталық білім беру жобасының 100-ге жуық қатысушысы Astana Hub инкубациялық бағдарламасынан өтті.

Сондай-ақ университетімізде Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша «Мамандығым — болашағым» жобасы сәтті жүргізілуде. Жоба 9 сала бойынша, «Жаңа кәсіптер мен құзыреттер атласы» пилоттық жобасы негізінде іске асырылуда. Ол бойынша Ақтөбе облысын сапалы кадрлармен қамтамасыз етудің өңірлік стандартын әзірлеу жоспарланып отыр. Zhubanov University өңірлік стандарттың драйвері ретінде таңдалды.

Университет елдегі аса ірі жобалардың бірі — «Академиялық артықшылық орталықтары» пилоттық жобасына қатысатын жоғары оқу орындарының қатарында. Аталған жоба бойынша университеттің инновация паркі базасында «Цифрлық зертханалардың ғылыми-білім беру орталығын» ашу жоспарланып отыр.

Жоба ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу мақсатында зертхана, сондай-ақ практикалық дағдыларды үйрету алаңын құру арқылы университеттің ғылыми білім беру және өндірістік базасын дамытуды көздейді.

Университеттің Инновациялар паркінде материалтану, киберқауіпсіздік, деректерді талдау және нейрондық желі, химиялық технология, ақпараттық-өлшеу жүйелері, материалдарды металлургиялық өңдеу зертханалары бар.

Университет ғалымдары ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігінің саясаты, ғылымның даму концепциясына сәйкес өндіріс пен ғылымды интеграциялау үрдісін үдету үшін көптеген іс-шаралар, зерттеулер жүргізіп жатыр. Университет «Казхром» ТҰК» АҚ, «КазЭнергоМашЭкология» ЖШС (Ақтөбе металл конструкциялары зауыты), «Ақтөбрентген» АҚ, Ақтөбе ферроқорытпа зауыты, «Al-Zhami» ЖШС (медициналық ұйым), «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС, «Ақтөбе хром қосындылары зауыты», «СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ, «Ақтөбе мыс компаниясы» ЖШС сияқты ірі компаниялармен серіктестікте жұмыс істейді. Ғалымдарымыздың өңірдегі экологиялық ахуалды жақсарту, өндірістік және тұрмыстық қалдықтарды өңдеу, суды мұнай қалдықтарынан тазарту әдістері, құрылысқа, медицинаға жаңа материалдарды жасақтау, өндірістік орындардың қызметін цифрландыру бағыттарында облыс мекемелерімен бірігіп жасап жатқан зерттеулері бар.

Былтыр ғылыми мектептердің зерттеу әлеуетін арттыру үшін Математика және математикалық модельдеу институты, М.О.Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институты, Металлургия институты, Ш.Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты, «Қазақ жеміс-көкөніс шаруашылығы» ғылыми-зерттеу институты, «Өсімдіктерді қорғау және карантин» ғылыми-зерттеу институты, «Генетика және физиология» институтымен меморандумға қол қойылды. Нәтижесінде бірлескен зерттеулер жасалып, осы институттар базасында магистранттар мен докоранттардың тағылымдамадан өтуіне, ғылыми-зерттеу институттарындағы әріптестердің диссертациялық кеңестердің жұмысына рецензент әрі мүше ретінде қатысуына жағдай жасалды.

Университет Samsung компаниясының жастарға арналған ақпараттық-коммуникациялық технологиялар бойынша жаһандық білім беру бағдарламасы Samsung Innovation Campus бағдарламасына белсенді қатысады.

Бүгінде университеттерде ғылым мен зерттеуді дамытып, әлемдік деңгейге көтеру тақырыбы мемлекеттік маңызды мәселелер қатарында. Білім беру мен ғылымды жан-жақты дамыту, білім сапасын арттыру мәселесі жүйелі жұмысты талап етеді. Зерттеуге қажет озық технологиялық жабдықтармен қатар, өндіріс тарапынан қаржыландыру механизмі де назарымызда. Ғылыми жобаларды коммерцияландыру мәселесін де үлкен міндет ретінде қарастырамыз.

Адам капиталын дамытудағы алғышарттардың бірі әрі өзектісі ғылым мен білімнің ілгерілеуі болып қала береді. Бұл бағыттағы жүйелі жұмысты еселей бермекпіз.

Faculties

Special pages
Арнайы беттер

ТЕХНИКАЛЫҚ ФАКУЛЬТЕТ –

Елімізде техникалық мамандықтарға деген сұраныс жоғары. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев өткен жылы отандық бизнес өкілдерімен кездескен ауқымды шарада еліміздің өсіп-өркендеуі үшін техника саласы мамандарының аса қажет екенін айтқаны, сол мезетте осы бағытта Үкіметке тапсырма бергені есімізде. «Қазақ жастары технарь болуға тиіс. Менің пікірім осындай», — деп қорытқан еді ойын Қасым-Жомарт Кемелұлы.

Өңірдегі ірі жоғары оқу орны — Zhubanov University университетінде техникалық факультет осыдан 32 жыл бұрын ашылды. Өз жұмысын «Еңбек пәні мұғалімін» дайындаудан бастаған факультеттің бүгінде мақсаты мен мүддесі тіпті бөлек. Бұл жөнінде және алдағы жоспарлары жайлы білмекке факультет деканы, техникалық ғылымдар кандидаты, доцент Ақжарқын Мерекеқызы Балғынованы әңгімеге тарттық.

Сұхбатты Гүлнара Дауылбайқызы жүргізеді.

ТЕХНИКАЛЫҚ МАМАНДАРДЫ ДАЯРЛАУҒА ҚАБІЛЕТІ ЖОҒАРЫ

— Ақжарқын Мерекеқызы, жақсы жаңалықтан хабардармыз. Британдық үздік ЖОО — Heriot-Watt University филиалы ашылғалы жатыр. Техникалық мамандықтары бойынша жауапты істер атқарып жатырсыздар. Дайындық қалай?

— Өзіңіз де айтып отырсыз, Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қазақстан Республикасының Парламенті Мәжілісінің отырысында сөйлеген сөзінде басымдықты техникалық мамандықтарға беру керек. Инженерлер мен өнеркәсіпшілердің жаңа буынын өсіріп шығару қажет, 2025 жылға қарай елімізде беделді шетелдік жоғары оқу орындарының кем дегенде 5 филиалын ашу қажет деп есептеймін және екі техникалық бағдарланған филиал еліміздің батысында болғаны жөн» деген болатын. Президенттің тапсырмасына сай, ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігінің қолдауымен университетіміздің базасында Ұлыбритания университетінің филиалы ашылатын болды. Heriot-Watt университеті мен Zhubanov University ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойғаннан кейін, факультетімізде дайындық жұмыстары басталып кетті.

Ең бірінші өздеріңіз білесіздер, оқыту ағылшын тілінде, Heriot-Watt университеті стандарттарымен бағалау жүйесі бойынша жүргізілетін болғандықтан, Heriot-Watt университетімен бірлесе отырып екі білім беру бағдарламасы (БББ) бойынша (Мұнай-газ инженериясы және энергоменеджмент, Электроэнергетика) модульды білім бағдарламаларын жасақтап, универ жүйесіне тіркедік және реестрге енгізуге дайындалып жатырмыз. Одан соң кәсіптік бағдар жұмысы қарқынды түрде жүргізілуде.

Кәсіби бағдар жұмысын Хромтау қаласының №6 мектеп-гимназиясынан бастадық. Кездесу барысында «Мұнай-газ ісі» кафедрасының меңгерушісі Б.Ғ.Алматова мектеп түлектерін факультетте оқытылатын білім бағдарламаларымен таныстырып, Heriot-Watt университетінің филиалы ашылатыны жөнінде айтып өтті. Осы ағымдағы жылдың наурыз, сәуір айларында Ақтөбе, Ақтау, Атырау, Қызылорда, Орал қалаларының білім ошақтарында және сәуір айында еліміздің оңтүстік аймақтарында, соның ішінде Түркістан, Шымкент, Тараз қалаларында біздің оқытушыларымыз кәсіби бағдар жұмысын жүргізіп келді.

Одан кейін кешенді зертханалық жұмыстарды және ғылыми жұмыстарды жүргізуге қажетті жабдықтарға сұраныс бердік. Факультет корпусына және кабинеттерге жөндеу жұмыстарын жүргізуге дайындық жұмыстары жүргізіліп жатыр, сонымен қатар кабинеттерге қажетті жабдықтарға сұраныс берілді. Бізде осындай дайындық жұмыстары басталып кетті.

Осы екі БББ бойынша сабақ беретін факультет оқытушылары белсенді түрде ағылшын тілін үйрену үшін арнайы дайындықтан өтіп жатыр және тілдік деңгейлерін арттыру үшін шетелдерге стажировкаға баруға дайындалу үстінде.

— Ия, еуропалық білім беру саласымен серіктестікте маман дайындау бұрын болмаған тәжірибе. Батыл қадамдарыңызға сәттілік тілейміз!

— Рақмет, бұл жалпы біздің университетіміз үшін, соның ішінде техникалық факультет үшін де үлкен мақтаныш, үлкен жаңалық.

— Өзге мамандықтарға қатысты жаңа ақпараттар болса да айта отырсаңыз.

— Жалпы техникалық факультет 12 БББ бойынша мамандар дайындайды. Соңғы үш жылда өндіріс қажеттілігінің туындауына байланысты 2 білім беру бағдарламасын аштық. Олар «Автоматтандыру және басқару», «Кешенді көліктік логистика» мамандықтары бойынша.

**— Осыдан үш жыл бұрын, дәл осы сәуір айы санында газетімізде мақалаңыз жарияланыпты. Оқу процесінде өндірістік практикаға басым көңіл бөліп жатқандарыңыз жайында. Өндіріс орындары өңірде саусақпен санарлық қой. Факультетте білім алушылар

БОЛАШАҚҚА ЖАҢА СЕРПІН

көп. Жеткілікті ме? Оларға практикадан өтуге.

— Ақтөбе облысы өңірінде өндіріс орындары саусақпен санарлық дегеніңізге келіспеймін. Себебі облысымызда металлургия, тау-кен, мұнай-газ, құрылыс салалары бойынша өндіріс орындары жеткілікті. Атап айтсақ:

— Металлургия, тау-кен және электроэнергетика салалары бойынша — «Казхром» ТҰК» АҚ филиалдары, оның ішінде АФЗ, ДГОК; «Ақтөбе мыс компаниясы» ЖШС, «Сайлан-Актобе», «Тау-кен өндіруші» ЖШС, «Неохим» ЖШС филиалы, «KEGOK» АҚ, «Мират Азия» ЖШС;

— Мұнай-газ саласы бойынша — «СНПС Ақтөбемұнайгаз» АҚ, «BRENT OIL KZ»ЖШС, «Ақтөбе мұнаймаш комплект» ЖШС, «Сағыз-Петролеум» ЖШС, «АдаОйл» ЖШС, «OMAC Integrated» компаниясы және т.б;

— Құрылыс саласы бойынша — Нектар ӨК, «Батыс Сапа» ЖШС, «Регион Строй Проект» ЖШС, «Актюбегражданпроект» ӨК;

— Көлік, көлік техникасы және технологиялары саласы бойынша — «КАЗАХАВТОДОР» ЖШС, «АссанаДорСтрой» ЖШС.

Осы аталған кәсіпорындардың барлығымен келісім-шарт жасалған және біздің білім алушыларымыз (БА) өндірістік практикадан өтіп жатыр.

Сонымен қатар практика базалары бойынша кәсіпорындармен ұзақ мерзімді келісім шартқа отырдық.

«Көлік, көлік техникасы және технологиялары» БББ бойынша — «АЗТО» ЖШС (25.12.2020-25.12.2025), «Ақжол LTD» ЖШС (14.12.2020-14.12.2025), «ҚТЖ-Жүк тасымалы»-«Ақтөбе Бөлімшесі БП» Филиалы ЖШС (14.12.2020-14.12.2023), «Motor center KZ» ЖШС (03.12.2021-03.12.2026), ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық Даму Министрлігі Автомобиль Жолдары Комитетінің «Жол Активтері Сапасының Ұлттық Орталығы» ШЖҚ РМК, Ақтөбе облысының жол активтері сапасының ұлттық орталығы (14.12.2020-14.12.2025), «КАЗАХАВТОДОР» ЖШС Ақтөбе облыстық филиалы (01.11.2022-01.11.2027), «Jusan Mobile» АҚ Ақтөбе филиалы (22.12.2022-22.12.2027);

«Құрылыс», «Көлік құрылысы», «Құрылыс материалдарын, бұйымдарын және құрылымдарын өндіру» БББ бойынша — НЕКТАР ӨК (20.12.21-20.12.26), Лидер-Консалтинг-Групп ЖШС (20.12.21-20.12.26), Батыс Сапа ЖШС (20.12.21-20.12.26), «Элитстройсервис-Актобе» ЖШС (25.12.20- 25.12.25);

«Металлургия», «Тау-кен ісі», «Пайдалы қазбаларды байыту» БББ бойынша — «Казхром ТҰК» АҚ (2025 жылға дейін, жаңартылып жатыр), «Тау-кен» ЖШС, «Горно-геологическая компания KazGeoService» ЖШС, «ASC Stroy» ЖШС, «Лотос Актобе» ЖШС, «Ali Group» ЖШС, (2020-2025), «Ақтөбе мыс компаниясы» ЖШС (2022-2027);

«Мұнай-газ ісі» және «Электроэнергетика» БББ бойынша — Карачаганак Петролиум Оперейтинг Б.В (2013 ж. шексіз), «Іскер-маман» ЖШС (2020-2025), «СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ (меморандум 2021-2024), Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің «Қазақстан стандарттау және метрология институты» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорны Ақтөбе филиалы (меморандум 2021-2024), «BP Services» ЖШС (2021-2025), «Батысмұнаймаш» ЖШС (2021-2026).

Бір ғана «КазХром ТҰК» АҚ филиалдары біздің бірнеше БББ оқитын білім алушыларымызды өндірістік практикамен қамтамасыз ете алады. Мысалы: Металлургия, тау-кен ісі, пайдалы қазбаларды байыту, электроэнергетика, автоматтандыру және басқару БББ оқитын студенттеріміз осы кәсіпорында практикадан өте алады және оларға осы кәсіпорыннан әрі қарай жұмысқа орналасуға сұраныс бар.

— Тамаша. Енді қорытынды мерзімі таяу оқу жылында факультетте қандай жарқын оқиғалар болды? Сол жөнінде айта өтсеңіз.

— Жалпы біздің факультет үшін 2022-2023 оқу жылындағы басты жарқын жаңалық — Heriot-Watt университетінің ректоры, профессор Mark Biggs Ақтөбеге қаласына арнайы келіп, біздің университеттің, соның ішінде техникалық факультетінің оқу базасын аралап, университет ректоры Лаура Қарабасовамен бірге облыс әкімі Ералы Тоғжановтың қабылдауында болып, серіктестік орнату туралы келіссөз жүргізуі болды және кездесу соңында жоғары оқу орнының ректорлары ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойды.

— Биылғы оқу жылында қай мамандық бойынша маман көбірек дайындалып шықпақ? Қайда жұмысқа орналаспақ? Алдын ала мониторинг жүргізетін едіңіздер ғой.

— Биылғы оқу жылында техникалық факультет бойынша жалпы 447 түлек 10 БББ бітіреді. Соның ішінде «Мұнай-газ ісі», «Құрылыс», «Металлургия», «Электроэнергетика», «Көлік, көлік техникасы және технологиялары» мамандықтары бойынша бітіретін түлектердің саны көбірек. «КазХром ТҰК» АҚ және «Туран Индустриал» ЖШС компаниясы «Металлургия», «Тау-кен ісі», «Пайдалы қазбаларды байыту» «Электроэнергетика», «Көлік, көлік техникасы және технологиялары» мамандықтары бойынша түлектерді жұмысқа қабылдауға дайын. Мысалы, «Электроэнергетика» мамандығын 50 түлек бітіреді, барлығын да жұмысқа шақырып отыр. Одан басқа Ақтөбе облысы бойынша «OMAC Integrated» компаниясы, «Сағыз Петролеум» ЖШС, Ада Ойл ЖШС мұнай-газ компаниялары, «Лазер» ЖШС, «КазинженерингЦентр» ЖШС, «Стройдеталь» ЖШС «Мұнай-газ», «Құрылыс», «Құрылыс материалдарын, бұйымдарын және конструкцияларын өндіру» БББ бітіретін түлектерге сұраныс жасап отыр.

«Қазақстандық метрология орталығы» ЖШС барлық БББ бойынша түлектерге сұраныс жасап отыр.

— Факультеттің профессор-оқытушы құрамының әлеуеті, факультеттің материалдық базасындағы толығулар туралы да білгіміз келеді.

— Жалпы факультетте, 3 кафедра бойынша штатта 60 оқытушы қызмет етеді, оның ішінде ғылым докторы — 1, ғылым кандидаттары — 16, Ph.D. — 3, магистрлер — 30, сонымен қатар практик-мамандар — 7, екі оқытушы докторантурада оқиды. Факультеттің тағы да басқа жас оқытушылары өздерінің бағыттары бойынша докторантураға түсуге дайындалып жүр.

Факультеттің материалдық-техникалық базасы интерактивті панельдермен, виртуалды зертханалық жұмыстармен, жеңіл автомобильдерге, минивэндерге арналған техникалық бақылау желісімен, итальяндық шинамонтаждау жинағымен, шинаны монтаждау машинасымен, домкратпен және т.б толықты. Алдағы жылдарға да қажетті құрал-жабдықтарға сұраныс бердік.

Қазіргі таңда факультеттің материалдық-техникалық базасы, профессор-оқытушылық құрамының сапасы өсіп, интеллектуалды әлеуеті болашақ білікті техникалық мамандарды даярлауға қабілеті жоғары.

Мекенжайы:
Ағайынды
Жұбановтар көшесі, 263,
3-корпус
Сайт: tf.arsu.kz
Телефон: +7 (701) 487-25-35
E-mail: tehfac 2013
Facebook:
Технический факультет
Instagram: zhubanov_techfac

ZHUBANOV UNIVERSITY ТЕХНИКАЛЫҚ ФАКУЛЬТЕТІ

Факультет 1991 жылы инженерлік-педагогикалық факультет негізінде қалыптасты.

Алғашқы деканы — Д.Д.Избембетов, техника ғылымдарының кандидаты., профессор.

Факультет құрамында «Металлургия және тау-кен ісі», «Көлік техникасы, тасымалды ұйымдастыру және құрылыс», «Мұнай-газ ісі» кафедралары жұмыс жасайды.

Профессор-оқытушылар құрамы:
Ғылым докторы — 1;
Ғылым кандидаттары — 16;
Ph.D. — 3;
Магистрлер — 30;
қауымдастырылған профессор — 4;
Практик-мамандар — 7.

Білім алушылар саны — 1870 (12 білім беру бағдарламасы бойынша бакалавриатта, 5 білім беру бағдарламасы бойынша магистратурада).

Білім беру бағдарламалары:
-6B07101 — Көлік, көлік техникасы және технологиялары
-6B07106 — Электроэнергетика
-6B07107 — Автоматтандыру және басқару
-6B07201 — Тау-кен ісі
-6B07202 — Мұнай-газ ісі
-6B07203 — Металлургия
-6B07204 — Пайдалы қазбаларды байыту
-6B11301 — Көлікті пайдалану және жүк қозғалысы мен тасымалды ұйымдастыру
-6B07301 — Құрылыс
-6B07302 — Көлік құрылысы
-6B11302 — Кешенді көліктік логистика
-6B07303 — Құрылыс материалдарын, бұйымдарын және құрылымдарын өндіру.

Магистратура мамандықтары
-7M07101 — Көлік, көлік техникасы және технологиялары
-7M07106 — Электроэнергетика
7M07201 — Тау-кен ісі
-7M07202 — Мұнай-газ ісі
-7M07203 — Металлургия.

Факультет деканы — Ақжарқын Мерекеқызы Балғынова, техника ғылымдарының кандидаты, доцент.

☑ Faculties

Special pages
Арнайы беттер

ТЕХНИКАЛЫҚ ФАКУЛЬТЕТ –

В свои 70 лет Ахмет Жакиевич Мурзагалиев точно знает как в течение четырех лет создать из юного выпускника школы квалифицированного и конкуретноспособного инженера-технаря. Ведь он трудится в сфере высшего образования уже 43 года. Причём является одним из основателей технического факультета в Zhubanov University.

Сам Ахмет Жакиевич пришел в эту сферу неспроста. С детства увлеченный строением машин и сельской техники, он знал, что это точно его жизненная профессия. Окончил Западно-Казахстанский сельскохозяйственный институт. Сочетая теорию с практикой, учёный все эти годы проработал в ВУЗе. Он автор 60 статей, 4 монографий, 3 патентов и 4 авторских свидетельств. Обладатель Почетной грамоты МОН РК (2011 год).

Кандидат технических наук, доцент кафедры «Транспорт. Транспортная техника и строительство» Zhubanov University Ахмет Мурзагалиев делится с читателями нашего издания полезными советами по подготовке лучших кадров.

КАК ОБУЧИТЬ ЛУЧШИХ ТЕХНАРЕЙ

Высшее техническое образование — это узкоспециализированное, прикладное направление подготовки кадров. Здесь, кроме наиболее известных в широком понимании качеств специалиста, как точное, логическое мышление, внимательность, пунктуальность, очень важно обратить внимание на наличие особенного фактора, как взаимосвязь человека с технической системой, специальным оборудованием в различных сферах деятельности специалиста. Ведь нарушение регламентированного порядка действий со стороны исполнителя зачастую может привести к нарушению правил безопасной эксплуатации, за которым следуют необратимые последствия глобальных масштабов.

Вчерашний выпускник школы, попавший в бурлящий водоворот событий вузовского учебного процесса, совсем не схожего со школьной системой образования, попадает в неопределенную среду, где каждая кафедра, каждый преподаватель предъявляют к нему свои специфические требования. Отсюда следует практический вывод о необходимости соблюдения в структурных подразделениях факультета единых по форме алгоритмов прохождения каждой ступени процесса получения знаний студентом. Сюда можно отнести требования по структуре и формам отчетностей всех видов, публичная защита расчетно-графических работ, курсовых проектов, работ, отчетов по практике, ведение в обязательный перечень вопросов обработки полученных данных и их анализа и др.

Условием качественной подготовки технических кадров является реализация в вузе практико-ориентированного подхода к образованию. Как раз в этом вопросе преуспел наш Zhubanov University. На техническом факультете хорошо отработаны принципы дуального образования на базе современной материально-технической базы, внедрены инновационные методы организации учебного процесса как в лекционных и учебных лабораториях, так и на постоянно-действующих филиалах на производственной базе профильных предприятий. Заключены меморандумы, договора с крупными промышленными предприятиями и организациями региона металлургического кластера, производственными объединениями нефтегазового сектора, строительными фирмами и транспортного комплекса, энергетических служб региона и города. Образовательные программы по всем специальностям согласуются с представителями производственных структур, в учебные программы включены дисциплины, рекомендованные производством, определенные виды практик проводятся на базовых предприятиях и т.д.

В нашем вузе совершенствован процесс обучения будущих технарей и за счет привлечения ведущих специалистов предприятий АЗФ АО «ТНК Казхром», АО «Актюбинского комбината нерудных материалов (АКНМ)», АО «СНПС АМГ», АО «Каспийнефть ТМЕ», ТОО «Эко-Экспресс Актобе», ТОО «Тапа-Com», АО «KEGOG», ТОО «Казақавтожол», ТОО «Актюбинское ПАТП», АФ РМК АО «Казахстанский институт стандартизации и сертификации», РМК «Национальный центр дорожных активов», ТОО «Автопарк», филиал «Акюбинское отделение железных дорог» АО «КТЖ-Грузовые перевозки», ТОО Производственный кооператив «Нектар», ТОО «Темирбетон», ТОО «Актюбинский региональный индустриальный технопарк», ТОО «Центр национальных дорожных активов».

А производственные практики студентов проводятся в на базах более двадцати предприятий и крупных отраслевых компаний, таких как Донской горно-обогатительный комбинат, ТОО «Актюбинская медная компания», АО « Интергаз орталық», АО «Каспий нефть» и др.

БОЛАШАҚҚА ЖАҢА СЕРПІН

Такая форма подготовки технических специалистов позволяет учесть интересы трех сторон, имеющих отношение к образовательному процессу: государство, учебное заведение и работодатели.

Следует отметить активную деятельность администрации факультета по укреплению материально-технической базы кафедр. В течение последних лет проделана значительная работа по приобретению необходимого оборудования и учебных комплексов, программного обеспечения, достаточного для организации учебного процесса в разрезе специальностей на данный момент.

Создание собственной лабораторно-практической базы кафедр имеет большое значение для повышения общетеоретического уровня. Здесь будущие специалисты получают знания и навыки научного анализа процессов, могут убедиться в действии базовых законов и теоретических положений дисциплин практической деятельности.

Также нами подготовлен проект создания специализированной лаборатории инновационного типа по дисциплинам прикладной механики, как детали машин, теоретическая механика, теория механизмов и машин, сопротивление машин.

В будущем хотелось, чтобы на базе университета была открыта лаборатория метрологического обеспечения научных исследований (МОНИ), снабженная комплектом инновационной измерительной аппаратуры, средствами и необходимым оборудованием.

Усиление качественного состава ППС кафедр на данный момент решается налаженной государственной системой подготовкой магистров и PhD – докторов. Отметим, что на данный момент на факультете 14 молодых преподавателей и сотрудников обучаются по программе магистратуры и докторантуры, 4 доктора PhD работают на кафедрах.

В эпоху Интернета, IT – технологий и автоматизации и роботизации производственных процессов, необходимо постоянное совершенствование профессиональных качеств и компетенций, именуемого в официальных источниках «lifelong learning» - системой обучения в течение всей жизни. Надо научить студентов этой неизменной теореме успеха.

Наши коллеги понимают необходимость перевода подготовки технических кадров на качественно новый уровень, с учетом перспектив развития и требований производства.

Ділназ ІЗБАСАР
Zhubanov University техникалық факультетінің «Құрылыс» мамандығының 3-курс студенті

2022-2023 жылдар аралығында факультеттің студенттік сенаторы болған. «Үздік студент» төс белгісінің, Ақтөбе облысы әкімінің «Алғыс хаты» иегері. Белсенді білім алушымен әңгімеміздің мазмұны төмендегідей.

Интервью авторы Гүлнара Дауылбайқызы.

LOFT СТИЛІНДЕГІ ҒИМАРАТ ҚҰРЫЛЫСЫНА ҚАТЫСУДЫ АРМАНДАЙМЫН

— Ділназ, университетте Ғылым айы өтіп жатыр. «Құрылысшы» ғылыми ұйымы мүшелері қатысып, жетістік көрсетіпті. Алайда, сізді қоғамдық өмір мәселелері көбірек қызықтыратын сияқты..

— Сәлеметсіз бе, әкінішке қарай «Құрылысшы» ғылыми ұйымының жылдық есептік жарыс жобасына белгілі бір себептермен қатыса алмай қалған болатынмын. Қоғамдық өмірге қызығушылығым жоғары. Оқумен қоса қоғамдық істерді бірдей алып жүремін деп, ғылым саласында бой көрсете алмай қалатын жерім болады.

— Қандай қоғамдық істерді атқарғанды жақсы көресіз?

— Көпке үлгі болатын қайырымдылық шараларында, адамдардың көңіл-күйі үшін жасалатын мерекелік концерттерде ұйымдастырушы ретінде жұмыс атқару жаныма жақын. Себебі, маған адамдардың жағымды эмоциясын көру қатты ұнайды. Сонымен қатар, жаңа таныстықтар орын алатын масштабты жиындарға қатысудан қалмауға тырысамын.

— Құрылыс объектілері зор ауқымды. Қауіпті жұмыс. Бұл мамандықты таңдауыңызға не себеп болды?

— Мектеп қабырғасынан суретке, сызуға, есепке икемді болдым. Кейін осы қабілетіме қарай болашақ мамандығымды таңдау барысында қалауым құрылыс саласына түсті. Қауіптілігі мен қиындығына қарамастан бұл мамандыққа деген махаббатым ерекше және ешқашан жасаған таңдауыма өкінген емеспін. Болашақ маман ретінде Ақтөбемнің әсем сәулетіне өз үлесімнің қосылғанын қалаймын.

— Қандай құрылыс нысандарында практикадан өттіңіз? Қазір тұрғын үй құрылысы өзекті болып тұр. Өте көп салынып жатыр.

— Өнеркәсіп және азаматтық объектілерді жобалаумен айналысатын «Optimum project» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінде практикадан өттім. Бұл жоба сызу орталығы, біліктілік бағытында көп нәрсе үйрендім.

Келісемін, қазір тұрғын үйлер көп салынуда. Мен практикадан өткен орталық та тұрғын үй құрылысына белсенді үлес қосуда.

— Құрылыс саласында оқып жатқан болашақ маман ретінде кеңес сұрасам болады ма? Мен жаңа пәтер алғым келеді. Үйді, подъезді, пәтерді қалай таңдасам ұтамын? Нақты не нәрсеге көңіл аударуым керек?

— Ең бірінші орналасқан аймағына мән беріңіз, тұрғын үйіңіз қаланың шетінде емес, инфрақұрылымды аймақта орналасқаны дұрыс.

Екіншіден пәтеріңіздің квадратурасына және қай қабатта орналасқанына назар аударыңыз. Квадратурасы мейлінше үлкен, қабаты бойынша 2-ші не 3-ші қабатта болғаны тиімді. Ортаңғы подъезді таңдаған ыңғайлы.

Үшіншіден автотұрақ пен балалар алаңшасының болуына мән беріңіз.

Төртіншіден үйіңіздің қандай материалдан жасалғаны. Мысалы, егер сіз Алматы қаласынан пәтер алмақшы болсаңыз, кірпіштен емес, монолиттен жасалған тұрғын үйден алғаныңыз жөн. Себебі монолитті ғимараттар сейсмологиялық климаттарға (жер сілкінісі, т.б) өте төзімді келеді.

Және бесіншісі пәтеріңіздің терезелері екі жақтан да қамтылған болуына назар аударғаныңыздың дұрыстығы.

— Құрылысшы мен сәулетшіні жұрт шатастырып жатады. Негізі осы нәтижесі байланысты екі саланы да меңгеріп алған дұрыс-ау. Қалай ойлайсыз?

— Бұл екі сала, екі бөлек мамандық. Сәулетші ғимараттың сыртқы келбетін сызатын болса, құрылысшы сызылған жұмысты дайындап, пайдалануға береді. Дегенмен бір-біріне өте тығыз байланысты. Құрылысшыға сәулет саласын білу міндетті, себебі құрылысшы әртүрлі жобаларды оқи алуы қажет. Ал сәулетшіге құрылыс саласын білу міндетті емес. Дегенмен, пікіріңізді қолдаймын, екі саланы да қатар меңгерген артық болмас.

— Болашақта сіз құрылысына қатысуды армандайтын көңілде жүрген объект не болуы мүмкін?

— Байқасаңыз қазір loft стиліндегі ғимараттар қарқынды салынуда.

Бас қаламыз — Астана қаласына университетіміз жіберген іс-сапар барысында loft стиліндегі биік, әдемі ғимараттардың сәулетін көріп, қатты қызыққан болатынмын. Бұл стильдегі ғимараттарды Ақтөбе қаласында да көптеп салсақ, қаламыздың көркейе түсуіне едәуір үлес қоса алар едік. Көңілімде жүрген, қатысуды армандайтын құрылыс түрлерінің бірі — осы loft стиліндегі ғимараттар құрылысы.

— Loft стилі маған да қатты ұнайды. Шығу тарихынан хабардармын. ХХ ғасырдың ортасында америкалық құрылыс пен сәулет саласының мамандары ойлап тапқан ғой. 60-жылдары еуропаға кең тараған. Бізге де жетті. Бірақ ол идея көне ғимараттарды бұзбай, өз стилін сақтай отырып, жаңалау еді. Ойлап қарасам, қаламыздың Жилгородок ауданындағы тұрғын үйлер нағыз сәулет ескерткіштері ғой. Таңсық көріп, қарай бересіз. Әсіресе айналаны тамашалауға арналған кең балкондары ерекше. Тек кейбірінің қолданылмай, күтімсіз тұрғаны қынжылтады. Ол пәтердің иелері шамасы loft стилін ұнатпайтындар шығар. Дегенмен сәулет ескерткіштері қатарында болғандықтан бұл жағдайлар заң аясында бақылануы тиіс деп ойлаймын.

Әңгімеңізге рақмет!

Арнайы беттерді дайындаған Г.Караша

☑ Басты жаңалықтар ☑ Главные новости ☑ Main news

ҚҰДАЙБЕРГЕН ЖҰБАНОВТЫҢ СОҢҒЫ ТҰЯҒЫ

Қазақтан шыққан тұңғыш лингвист-ғалым, профессор, 18 тілде сөйлеген полиглот, қоғам қайраткері Құдайберген Жұбановтың ортаншы қызы Қызғалдақ Жұбанова 90 жасында дүниеден озды. Ол асылдың көзі тірі болған соңғы тұяғы еді.

Қызғалдақ Құдайбергенқызы 1933 жылы 26 ақпанда Алматы қаласында дүниеге келді. Ақтөбе облысында бастауыш мектепті аяқтап, 1946 жылы Алматыдағы №12 қыздар орта мектебін оқып бітірді. 1952 жылы мектепті бітірген соң Қазақ ұлттық университетінің «Экономика» факультетіне түсіп, «Экономист» мамандығын алып шығады. Сол мамандығы бойынша статистика басқармасында жемісті қызмет атқарып жүргенде, 1961 жылы Алматыда Республикалық халық шаруашылық жетістіктері көрмесі ашылады да, сонда қызметке шақырылады. Ол көп жылдар бойы осы көрменің бас павильонының директоры қызметін атқарды.

Қызғалдақ Жұбанова әкесінің еңбектерін оқып, мән-мазмұнын терең ұғып, «Осындай қазақтың бақытына біткен ерекше талантты жоқ етуге қалай көздері қиды екен?» деп қиналады. Өзінің балалары мен немере-шөберелеріне атасының ғалымдық жолын үлгі етіп тәрбиелеген. Өмір бойы әке мұрасын жинақтау, насихаттау жолында тынымды істер атқарды.

Қызғалдақ Жұбанова әкесінің туғанының 105 жылдығына арнап, «Әкем — жарық жұлдызым» атты көлемі 222 беттік сый кітапты жарыққа шығарды.

Қ.Жұбанов 1938 жылдың акпан айында «халық жауы» ретінде атылып кетеді, 1958 жылы ақпан айында толық ақталады. Қ.Жұбановтың артында алды 10-11-лерде, арты үш айлық шиеттей алты баласы қалады. Оларды жары Раушан көп қиындық көре жүріп, оқытады. Балалардың бәрі елге белгілі абырой-атақты азаматтар болды.

1990 жылы қазіргі Zhubanov University, бұрынғы Ақтөбе педагогикалық институтына Қ.Жұбановтың есімі берілген болатын.

ПОСЛЕДНИЙ ПРЯМОЙ ПОТОМОК КУДАЙБЕРГЕНА ЖУБАНОВА

Средняя дочь первого ученого-лингвиста казахского происхождения, профессора, полиглота, владевшего 18 языками, общественного деятеля Кудайбергена Жубанова Кызгалдак Жубанова скончалась в возрасте 90 лет. Она была последним прямым потомком известного ученого.

Кызгалдак Кудайбергеновна родилась 26 февраля 1933 года в городе Алматы. Начальную школу завершила в Актобе. А в 1952 году выпустилась с женской средней школы №12 в Алматы. Высшее образование получила в Казахском национальном университете по специальности «Экономист». После окончания приступила к работе в управлении статистики. В 1961 году в Алматы открывается Республиканская выставка достижений народного хозяйства, куда Кызгалдак Жубанову приглашают на работу. Много лет она проработала директором Главного павильона этой выставки.

Читая и глубоко осмысливая суть трудов своего отца, она задавалась вопросом «Как могли так обойтись с феноменально талантливым человеком?» Она воспитала своих детей и внуков, приводя в пример образ Кудайбергена Жубанова. Всю свою жизнь посвятила сбору, пропоганде наследия отца.

К 105-летию со дня рождения отца Кызгалдак Жубанова выпустила 222-страничную подарочную книгу «Мой отец - яркая звезда».

К.Жубанов был расстрелян как «Враг народа» в 1938 году, полностью реабилитирован в феврале 1958 года. У К. Жубанова осталось 6 детей старшим из которых было 10-11 детей, а самому младшему всего три месяца. Их воспитанием и обучением занималась вдова Раушан, испытывав немало трудностей. Все дети стали знаменитыми гражданами, известными стране.

В 1990 году Актюбинскому педагогическому институту было присвоено имя Кудайбергена Жубанова.

THE LAST CHILD OF KUDAIBERGEN ZHUBANOV

The middle daughter of the first linguist of Kazakh's, professor, polyglot who spoke 18 languages, public figure Kudaibergen Zhubanov Kyzgaldak Zhubanov died at the age of 90. She was the last direct descendant of a famous scientist.

Kyzgaldak Kudaibergenkyzy was born February 26, 1933 in the city of Almaty. She completed primary school in Aktobe. And in 1952 she graduated from the women's secondary school No. 12 in Almaty. She received her higher education at the Kazakh National University with a degree in Economics. After graduation, she started working in the Department of Statistics. In 1961, the Republican Exhibition of Achievements of the National Economy opened in Almaty, where Kyzgaldak Zhubanova was invited to work. For many years she worked as the director of the Main Pavilion of this exhibition.

Reading and deeply comprehending the essence of her father's works, she wondered, «How could they treat a phenomenally talented person like that?» She raised her children and grandchildren, citing the image of Kudaibergen Zhubanov as an example. She devoted her whole life to collecting and promoting her father's heritage.

On the occasion of the 105th anniversary of the birth of her father, Kyzgaldak Zhubanova released a 222-page gift book «My father is a bright star.»

K. Zhubanov was shot as an «Enemy of the people» in 1938, fully rehabilitated in February 1958. K. Zhubanov left 6 children, the eldest of which had 10-11 children, and the youngest was only three months old. The widow Raushan was engaged in their upbringing and training, experiencing many difficulties. All the children became famous citizens, known to the country.

In 1990, the Aktobe Pedagogical Institute was named after Kudaibergen Zhubanov.

☑ Scientific titles

Жаңа ғылыми атақтар

Zhubanov University ғалымдары жаңа ғылыми атақтарға ие болды.

Қазақстан Республикасы Ұлттық инженерлік академиясының жалпы жиналысында Жұбанов университетінің «Материалдардың радиациялық физикасы» ғылыми орталығының директоры, физика-математика ғылымдарының докторы, профессор Қуанышбек Шүңкеев Қазақстан Республикасы Ұлттық инженерлік академиясының академигі атанды. Ал осы орталықтың жетекші ғылыми қызметкері, профессор Дәулет Сергеев Қазақстан Республикасы Ұлттық инженерлік академиясының корреспондент-мүшесі болып сайланды.

ҚР Ғылым және жоғары білім министрі Саясат Нұрбек осы жылдың ақпан айындағы Ақтөбеге жұмыс сапары аясында университетке келіп, жоғары оқу орнының ғылыми-зерттеу және білім беру инфрақұрылымымен, кампусымен танысу барысында, алдымен «Материалдардың радиациялық физикасы» ғылыми-зерттеу орталығына барған еді. Орталықтың жетекшісі, профессор Қуанышбек Шүңкеев министрмен әңгімелесу кезінде:

— Біздің ғылыми зертханамыздағы аппараттардың барлығы үнемі жұмыс күйінде, яғни тоқтап тұрған бірде-бір аппарат жоқ, — деп атап өткен болатын.

Өз кезегінде министр Саясат Нұрбек университеттің ғылыми жетістіктерін жоғары бағалады.

«Материалдардың радиациялық физикасы» ғылыми-зерттеу орталығы 1984 жылы К.Ш. Шункеевтің бастамасы бойынша люминесценцияның табиғатын және сілтілігалоидты кристалдардағы (СГК) радиациялық ақаулардың түзілу механизмдерін зерттейтін ғылыми орталық ретінде құрылды.

Эстонияның Тарту университетінің ғалымы, академик Лущик Чеслав Брониславовичтің тікелей қолдауымен зертхана ғылыми-бағытын нақтылады және абсорбциялық, люминесценттi және термоактивациялық спектроскопия, сонымен қатар тордың симметриясын төмендету кезінде иондық өткізгіштікті және кристалдардың термоынталандырылған деполяризация токтарын тіркеуді қамтамасыз етуге арналған эксперименттік қондырғыларды құруға қажетті құралдармен жабдықталды.

ҒО жасақтаған әмбебап криостат Эстонияның Тарту университетінің физика институтының құрылыстық бюросында дайындалды.

Ғылыми орталықтағы ғылыми зерттеулердің бағыттары:

• Абсорбциялық, люминесценттi және термоактивациялық спектроскопия, сонымен қатар тордың симметриясын төмендету кезінде иондық өткізгіштікті және кристалдардың термоынталандырылған деполяризация токтарын тіркеу әдістерімен эксперименталды зерттеу.

• Тор симметриясын төмендету кезінде сілтілігалоидты кристалдардағы электрондық қозулардың өздігінен қармалу процестерін теориялық зерттеу.

• Тор симметриясын төмендету кезінде сілтілігалоидты кристалдардағы радиациялық ақаулардың пайда болу механизмдерін компьютерлік модельдеу.

• Әлсіз байланысқан асқынөткізгіштердегі ток транспорты мен флуктуациялық асқынөткізгіштікті теориялық зерттеу мен компьютерлік модельдеу.

• Ақтөбе облысы Мұғалжар ауданы аймағындағы диатомит қорлары бойынша заманауи геологиялық картаны құру технологиясын жасақтау («Жалпақ» аумағы).

ҒО халықаралық ынтымақтастығы мынадай ұйымдармен жүзеге асырылады:

• Тарту университеті, Эстония (University of Tartu, Estonia),
• Гданьск университеті, Польша (University of Gdansk, Poland),
• Латвия университеті (University of Latvia, Riga),
• М.Ломоносов атындағы Мәскеу мемлекеттік университеті (Мәскеу, Ресей),
• А.Ф.Иоффе атындағы физика-техникалық институт РҒА (Санкт-Петербург, Ресей),
• Томск ұлттық зерттеу университеті (Томск, Ресей),
• Ресейдің бірінші президенті Б.Н.Ельцин атындағы Урал федералды университеті (Екатеринбург, Ресей),
• Кемерово мемлекеттік университеті (Кемерово, Ресей),
• Янка Купала атындағы Гродно мемлекеттік университеті (Гродно, Беларусь).
• National Laboratory Astana (Астана, Қазақстан).

zhubanov.edu.kz

☑ Басты жаңалықтар ☑ Главные новости ☑ Main news

РЕКТОР ҚҰТТЫҚТАДЫ

12 сәуір — Қазақстандағы Ғылым қызметкерлерінің күнінде Zhubanov University түлегі Күнсұлу Закария ҚР Президенті жанындағы Ұлттық Ғылым Академиясының президенті лауазымына тағайындалды.

Ғалымдар мерекесіндегі жақсы жаңалыққа орай өзінің Facebook парақшасында университет ректоры Лаура Қарабасова құттықтау жазбасын қалдырды.

— Күнсұлу Закария университетімізді 1984-1989 жылдар аралығында «Химия және биология» мамандығы бойынша тәмамдаған.

Ғалымның ел болашағы үшін атқарып жүрген істері өте көп. Оның биотехнология, биоқауіпсіздік және микробиология саласында 200-ден астам ғылыми жобалары, сонымен бірге қаламынан туындаған 29 өнертабысы және 5 монографиясы бар. 22 халықаралық жобаны қамтитын 10 ғылыми-техникалық бағдарламаға басшылық етті. Ол Жаратылыстану ғылымдары академиясының мүшесі, Ресей Жаратылыстану академиясының корреспондент-мүшесі.

Дүниежүзін мойындатқан ғалымның Zhubanov University түлегі екендігі біз үшін әркез мақтаныш, — деп Күнсұлу Закарияның алдағы жауапты қызметіне табыс тіледі.

ПОЗДРАВЛЕНИЕ РЕКТОРА

12 апреля – День работников науки в Казахстане.

С этой датой совпало назначение выпускницы Zhubanov University Кунсулу Закария на должность президента Национальной академии наук при Президенте РК.

В связи с хорошей новостью ректор университета Лаура Карабасова опубликовала поздравительный пост на своей странице в Facebook.

«Кунсулу Закария обучалась в Zhubanov University с 1984 по 1989 год по специальности «Химия и биология». Она имеет более 200 исследовательских проектов в области биотехнологии, биобезопасности и микробиологии. Также Кунсулу Закария автор 29 изобретений и 5 монографий. Руководила 10 научно-техническими программами, охватывающими 22 международных проекта. Она является членом Академии Естественных наук, членом - корреспондентом Российской академии естественных наук.

Мы гордимся тем, что всемирно признанный ученый является выпускником Zhubanov University», — отметила ректор, пожелав Кунсулу Закария больших успехов в ответственной деятельности.

RECTOR'S CONGRATULATIONS

April 12 is the Day of Science Workers in Kazakhstan.

This date coincided with the appointment of Zhubanov University graduate Kunsulu Zakaria to the position of President of the National Academy of Sciences under the President of the Republic of Kazakhstan.

In connection with the good news, the Rector of the University Laura Karabasova published a congratulatory post on her Facebook page.

“Kunsulu Zakaria studied at Zhubanov University from 1984 to 1989, majoring in Chemistry and Biology. She has more than 200 research projects in the field of biotechnology, biosafety and microbiology. Kunsulu Zakaria is also the author of 29 inventions and 5 monographs. She supervised 10 scientific and technical programs, covering 22 international projects. She is a member of the Academy of Natural Sciences, a corresponding member of the Russian Academy of Natural Sciences.

We are proud that the world-renowned scientist is a graduate of Zhubanov University,” - the rector wrote, wishing Kunsulu Zakaria great success in her responsible work.

Басты жаңалықтарды дайындаған Айерке Сұлтанбекова

Heriot-Watt University емтиханы өтті

(Соңы. Басы 1-бетте)

«Шотландиядан Heriot-Watt университетінің бір топ өкілі Ақтөбеге арнайы келді. Global College деканы Anna Fenge, Халықаралық даму жобаларының менеджері Beata Chrystal, Халықаралық даму бөлімінің басшысы Jared Philippi биыл оқуға қабылданатын талапкерлерді іріктеу процесін бастады.

Heriot-Watt университетінің Ақтөбедегі филиалына алғашқы студенттерді қабылдайтын күн жақын.

Алғашқы 300 талапкерден емтихан қабылдадық. Олар Ақтөбеден және еліміздің басқа да өңірлерінен ағылшын тілінен тест тапсыруға арнайы келді.

Ата-аналарымен жеке кездесіп, Heriot-Watt университетіндегі әріптестерімізбен бірге барлық сұрақтарына жауап бердік.

Жаңа бастама болғандықтан, іріктеуді кім, қалай жүргізетіні қызығушылық тудырады.

Барлық процесті шотландиялық оқу орнының мамандары үйлестіріп, бақылап отыр. Ағылшын тілінен тапсырған бүгінгі тестті де өздері IELTS форматында дайындап әкелді.

IELTS 5.0 (2 секцияның көрсеткіші 4,5 балдан төмен болмауы керек) сертификаты бар талапкерлерге тест тапсырудың қажеті жоқ.

Бүгінгі емтиханға келе алмағандар немесе әлі оқу орнын таңдап үлгермеген талапкерлер үшін тағы бір мүмкіндік болады.

Келесі тест уақытын алдын ала хабарлаймыз», — деді Zhubanov University ректоры Лаура Қарабасова.

Ал балаларының болашағына алаңдаған ата-аналардың сұрағына жауап берген Zhubanov University Стратегиялық даму жөніндегі проректор Дастан Хусаинов «Бізде тек оқытып, диплом беру деген мақсат жоқ.

Ең алдымен, университет деңгейін халықаралық дәрежеге көтеріп, білімімізді одан әрі экспорттағымыз келеді. Бұл жастарға берілген ерекше мүмкіндік», — деп көңілдерін орнықтырды.

Zhubanov University профессор-оқытушы құрамымен кездесу кезінде Heriot-Watt University Халықаралық даму бөлімінің басшысы Jared Philippi «Біз Heriot-Watt University филиалын ашқанда бірнеше факторларға сүйенеміз. Олар: біз таңдайтын мемлекеттің жоғары оқу орнына көрсететін қолдауы, ол елдегі дамыған өнеркәсіп және осыған сәйкесінше білікті инженерлік кадрларға деген қажеттілік. Бұл факторлардың бәрін біз Ақтөбеден таптық. Негізі Қазақстан бойынша ғана емес, бүкіл әлем бойынша серіктес ЖОО іздегенбіз. Алайда өзара ынтымақтастық деңгейі тек Zhubanov University ұжымынан сезілді.

Университет филиалын құру — бұл серіктестіктің тек бастамасы ғана. Алдағы уақытта жас білікті мамандар даярлау, оқытушылар арасында тәжірибе алмасу және бірлескен ғылыми-зерттеулерді жүзеге асыруды қолға аламыз», — деді ойын нығыздап.

Гүлнара Қараша

Газет ҚР Ақпарат және қоғамдық даму министрлігінде қайта тіркеліп, №KZ26VPY00026721 куәлігі 09.09.2020 ж. берілген.

Газет айына бір рет шығады

Газет бетінде жарияланған материалдарды көшіріп басу үшін міндетті түрде редакцияның рұқсаты керек.

Zhubanov University облыстық ақпараттық-танымдық газеті

Меншік иесі:
ҚР БжҒМ «Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы

Басқарма төрайымы-ректор Лаура Қарабасова

Бас редактор
Гүлнара Қараша

Аудармашы
Айерке Сұлтанбекова

Дизайнер:
Айгерім Нуршина

Фотограф:
Есет Саргузин

Редакцияның мекенжайы:
030000, Ақтөбе қаласы, Гришин көшесі, 7 «А» 337 бөлме

E-mail:
gazetaZhU@mail.ru
Сайт: http://zhubanov.edu.kz

Facebook: ZhU oblystyq gazeti

Таралымы: 5000 дана

Газет университеттің «Жұбанов» баспасында басылды